

महाराष्ट्र शासन

लात्काळ

क्रमांक : अपंग-१००२/१११८/प्र.क्र.९२/०२/१६अ

सामान्य प्रशासन विभाग

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : १५ जानेवारी, २००३

प्रति,

उप सचिव,
सामान्य प्रशासन विभाग/का.१३-अ,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

विषय :- निवड समित्यांमार्फत होणाऱ्या नियुक्त्यांमध्ये
अपंग व्यक्तींसाठी आरक्षण ठेवण्याबाबत.

वैद्र शासनाच्या अपंग व्यक्ती अधिनियम १९९५ अन्वये प्रत्येक विभागाने त्याच्या आस्थापनेमधील गट-अ ते गट-ड मधील संवर्गात अपंग व्यक्तींसाठी ३% आरक्षण ठेवणे आवश्यक आहे. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक, दि. २ मे, १९९८ अन्वये या संबंधात प्रत्येक प्रशासकीय विभागातील व विभागाच्या अधिपत्यांद्वालील कार्यालयातील सर्व पदांचा आढळावा घेऊन अपंग व्यक्तींसाठी सुवोग्य पदांवर ३% आरक्षण ठेवण्याबाबतचे प्रस्ताव सामाजिक न्याय विभाग व सामान्य प्रशासन विभागांमार्फत शासनाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. तसेच अपंग व्यक्तींच्या नियुक्त्यांसाठी १०० रिक्त पदांची त्वतंत्र नोंद वडी ठेवून त्यामधील १, ३४ व ६७ हे बिंदू अनुक्रमे अंध/अल्पदृष्टी, कर्णबधीर व अस्थिव्यंग मंदमती या अपंग प्रवर्गातील उमेदवारांसाठी राखून ठेवण्याच्याही सूचना या विभागाच्या दि. ४ मार्च, २००२ च्या परियंत्रकान्वये देण्यात आल्या आहेत. अपंग व्यक्तींसाठी असलेले आरक्षण समांतर आरक्षण असून ते सामाजिक आरक्षण व खुला प्रवर्ग यासाठी असलेली टक्केवारीत कप्पीकृत (Inter Locking) आहे. या विभागाच्या दि. १६ मार्च, १९९९ च्या परिपत्रकात सामाजिक आरक्षण व खुला प्रवर्ग यासाठी असलेली टक्केवारी विद्यारात घेऊन महिला, माझी सैनिक व अपंग यांच्यासाठी असलेले आरक्षण कसे दर्शवावे याबाबतही सूचना देण्यात आल्या आहेत.

भाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत शिफारस होऊन भरपूर येणाऱ्या पदांवर अपंग व्यक्तींसाठी आरक्षण ठेवण्याचे प्रस्ताव आयोगास मागणीपत्र सादर करण्यापूर्वी या विभागाच्या मान्यतेसाठी पाठविण्यात येतात. तथापि निवड समित्यांमार्फत होणाऱ्या नियुक्त्यांमध्ये अपंग व्यक्तींसाठी आरक्षण ठेवण्यात आले आहे किंवा कसे, यासंबंधात या विभागास व सामाजिक न्याय विभागास मान्यती नसते. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय यांच्या अध्यक्षतेखाली दि. २५.१०.२००२ रोजी अपंग व्यक्तींसाठी आरक्षण ठेवण्याबाबत झालेल्या समन्वय समितीच्या बैठकीत अध्यक्षाने निवड समित्यांमार्फत होणाऱ्या नियुक्त्यांसाठी मागणीपत्र पाठविताना विभागांनी प्रपत्रल अपंग व्यक्तींसाठी शासनाच्या धोरणानुसार आरक्षण ठेवले असल्याबाबत एक स्तंभ ठेवावा, असे निर्देश दिले होते:

आपणास विनंती करण्यात येते की, विविध विभागांकालून निवड समित्यांकडे मागणीपत्र प्राप्त झाल्यानंतर स्थानध्ये अंपण व्यक्तींसाठी योग्यप्रकारे आरक्षण ठेवण्यात याले आहे, याची माहिती स्वतंत्र स्तंभात विभागांनी दर्शविली आहे किंवा कसे, याबाबत निवड समित्यांनी खातरजमा करावी व असे आरक्षण ठेवले नसल्यास मागणीपत्र स्वीकारू नये व पर्यायाने आरक्षण ठेवल्याशिवाय नियुक्त्या करू नयेत, अशा सूचना जिल्हा निवड समित्यांना द्याव्यात.

कुमावत

(द. डॉ. कुमावत)

ठप सचिव, महाराष्ट्र राजन

प्रत,

१) मंत्रालयातील सर्व विभागातील सर्व उप सचिव (आस्थापना).

त्यांना विनंती करण्यात येते की, राज्यस्तरीय निवड समित्या विभागी निवड समित्या य जिल्हा निवड समित्या यांमार्फत पदे भरताना अंपण व्यक्तींसाठी आरक्षण ठेवलेले असल्याबाबत मागणीपत्रात स्वतंत्र स्तंभात माहिती सूचना कोऱीय कार्यालयांना द्याव्यात.

२) अवर सचिव, सामाजिक व्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ यांना माहितीसाठी अप्रेषित.